

HISTORIE A OBNOVA NÁVESNÍCH RYBNÍKŮ

HISTORY AND RESTORATION OF VILLAGE PONDS

Urbášková Hana, Loutocká Vlasta

Department of Urban Design
Faculty of architecture
Brno University of Technology
Poříčí 273/5, 639 00 Brno, Czechia

prof. Ing. arch. Hana Urbášková, Ph.D.
urbaskova@vutbr.cz

The author works at the Faculty of Architecture of Brno University of Technology at the Department of Urban Design. She deals with the issue of sustainable development of settlements and current possibilities of using cultural values of the territory. In her research, teaching and design practice, she emphasizes the preservation of architectural and urban heritage, understanding the importance of heritage conservation and the overall efficiency and sustainability of design.

Ing. arch. Loutocká Vlasta
loutocka@vutbr.cz

The author graduated from the Faculty of Architecture at the Brno University of Technology, her specialty is the reconstruction of historical buildings. For several years she worked at the Methodical Centre of Modern Architecture in Villa Stiassni in Brno. She is currently a PhD student at the Faculty of Architecture of the Brno University of Technology. Her topic is focused on the buildings of Czechoslovak architects of the interwar period in the territory of the former Subcarpathian Rus.

DOI
[10.13164/KSP.2025.248](https://doi.org/10.13164/KSP.2025.248)

Keywords: *history; village; restoration; pond; village; countryside; water*

Abstract: *Usually located in the centre of villages, village ponds have a rich and diverse history closely tied to rural life. Since the Middle Ages, they have served as water reservoirs, fish breeding sites, and, in later periods, for various daily needs such as watering livestock, washing clothes, and firefighting. Over time, their significance evolved, and in the second half of the 20th century, many village ponds were removed for hygienic reasons. However, some remained and continued to serve as fire reservoirs or places for bathing in the summer and ice skating in the winter. In most cases, rural public spaces, including water bodies, were poorly maintained and often in an unsatisfactory condition. In recent years, the perception of ponds in rural public spaces has changed significantly, as many communities have recognised their importance for sustainable development and the quality of life of local residents. Water—whether in the form of streams or standing bodies—offers great potential in village environments. Consequently, numerous rural public spaces, including village ponds, have undergone restoration in recent decades with the aim of redefining the role of water features so that public space becomes a representative and functional part of the village and a focal point for community gatherings. This article focuses on the historical and contemporary significance of small water bodies in village centres. It traces their development from the Middle Ages to the present and highlights current efforts to restore village ponds as both a reminder of cultural heritage and an essential ecological element of the rural landscape.*

Úvod

Rybníkářství v Česku je silně spjato s historií a tradicemi. První písemné zmínky o zakládání rybníků v českých zemích pochází z 11. a 12. století. Nejprve se stavěly tzv. stavy (obstaculum), což byly malé hráze na vodních tocích, které zadržovaly vodu k uchování nalovených ryb. Tyto hráze však nedisponovaly výstří ani přepadem, a vodu proto nebylo možné regulovat v případě povodní, kdy docházelo k jejich protržení. Rybníky pro chov ryb stavěly především kláštery, následně panství i města. **[1; s. 10]**

Ve 13. století rybníky již patřily k běžné součásti feudálního panství. Za první významnou rozvojovou fází českého rybníkářství lze označit období 14. století, kdy docházelo k hojnému zakládání rybníků. Důvodem byla podpora vlády Karla IV., který nechával zřizovat rybníky z prostředků královské komory, aby bylo postaráno o hojnost ryb pro výživu obyvatelstva. **[1; s. 10]** Zdokonalila se již i stavební technika, která dovozovala více pokročilá stavební díla. Rybníky se nestavěly jen u vodních toků. Některé vznikly mimo vodní toky a voda k nim byla dovedena důmyslnými náhony. **[1; s. 13]**

15. století a 16. století bylo obdobím významného rozvoje českého rybníkářství, ačkoli jej na půl století utlumilo husitské hnutí. Tehdy se do zakládání významnou měrou zapojil šlechtický rod Rožmberků. Během jejich patronace započala výstavba důmyslné rybníční soustavy, která propojuje rybníky a přivádí vodu z okolních řek. V této době se na scéně objevili nejslavnější čeští rybníkáři jako Josef Štěpánek Netolický, Jakub Krčín z Jelčan či Mikuláš Ruthard z Malešova. Stavbu rybníků zajišťovali rybníkářští mistři, kteří přidělovali práci svým specializovaným dělníkům vykonávajícím tuto práci jako své výhradní povolání. **[1; s. 16]**

V 17. a 18. století došlo k útlumu rybníkářství, k čemuž přispěla i třicetiletá válka, během které docházelo k vypouštění rybníků i ničení rybníčních zařízení. Některé rybníky byly zcela vysušeny či zaváženy. Na vině byl také ekonomický faktor, především jedna

z Josefských reforem, kdy byla zvýhodněna cena pšenice, a tak plocha rybníků ustupovala jejímu pěstování. **[1; s. 17]**

V 19. století prošlo rybníkářství v Česku výraznými změnami, které ovlivnily nejen techniku, ale i ekonomiku a ekologii rybníků. Významné změny zahrnovaly například lepší způsoby odvodnění, budování hrází a kanalizačních systémů pro kontrolu vodní hladiny. Nové technologie, jako byly mechanické výlovy a lepší metody na vylovení ryb, vedly k větší produktivitě a komercializaci rybníkářství. V 19. století bylo rybníkářství v Čechách a na Moravě již dobře etablováno. **[1; s. 18]**

Ve 20. století výrazně ovlivnily rybníkářství první světová válka a následné ekonomické problémy, což vedlo k úpadku některých rybníků. V meziválečném období probíhaly pokusy o obnovu a modernizaci rybníkářství. Vznikaly i státní podniky zaměřené na rozvoj tohoto odvětví. V období budování socialismu 1948–1989 velká část tradičního rodinného rybníkářství zanikla, protože rybníky byly zestátněny a začleněny do větších státních podniků. V tomto období byly vyvinuty nové metody intenzivního rybníkářství, včetně pokusů o zvýšení produktivity prostřednictvím umělých chovů ryb, využívání chemických látek a moderního mechanického vybavení. Na druhé straně komunistický režim zavedl i některé ekologické normy pro ochranu vody a přírody, které měly omezit znečištění vodních toků a rybníků. V 21. století jsou rybníky významnou součástí české krajiny a kultury a také součástí produkce potravin. Z hlediska produkce potravin není rybníkářství pro výživu v ČR zásadní, má však významný podíl na celkové spotřebě rybího masa. **[2; s. 9]**

V současnosti se věnuje velká pozornost nejen produkci ryb, ale také ekologické udržitelnosti, ochraně přírody a biodiverzity. Rybníky slouží k plnění mimoprodukčních funkcí v krajině, jako jsou akumulace a retence vody, ochrana proti povodním či biologické dočišťování vod. Rybníky jsou významným refugiem při hnízdění

Obrázek 1 – Návesní rybník. (zdroj: Rybník v Chalupách. Okres Plzeň-jih, Česká republika. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Chalupy_\(Zemětice\)_rybník.jpg](https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Chalupy_(Zemětice)_rybník.jpg). Foto autor: Juandev, CC BY-SA 3.0 Unported, navštíveno: 16. 2. 2025)

ptactva, vytvářejí vhodná ochranná teritoria pro zvěř, plní rekreační poslání, ekostabilizační funkce a přispívají k zachování biodiverzity. Vedle známých rybníkářských oblasti, jako CHKO Třeboňsko, mají v rámci ekosystémových funkcí významnou roli také venkovské návesní rybníky, které jsou důležité jak pro krajinu, tak pro místní komunitu.

Historie návesních rybníků

Venkovské návesní rybníky mají v české krajině významné místo a jejich role byla v minulosti velmi silně spjata s rozvojem

venkovského života. V Česku mají silný historický a kulturní kontext, zatímco v dalších zemích střední Evropy, jako je Polsko, Maďarsko, Rakousko a Německo, se návesní rybníky ve formě, jak je známe v Česku, vyskytují spíše ojediněle. Jejich historie sahá až do období středověku a renesance. V té době vznikaly obce kolem kostelů, trhů nebo dalších společensky důležitých míst, a návesní rybník se často nacházel právě ve středu těchto obcí.

Návesní rybníky byly původně založeny jako zásobárny vody pro místní obyvatele, což bylo důležité zejména v období sucha, kdy

nebylo možné spoléhat se na potoky nebo studny. Kromě zásobování vodou byly návesní rybníky využívány také k chovu ryb, který byl v této době důležitou součástí zemědělství. I když návesní rybníky nebyly tak velké jako ty, které se zakládaly ve volné krajině, poskytovaly místním obyvatelům významný zdroj potravy. V průběhu dalších století sloužily návesní rybníky také jako místa pro napájení dobytka, praní prádla nebo hašení požárů. Rybníky se také často nacházely u kováren nebo mlýnů, kde byly využívány jako zdroj vody pro pohon různých strojů.

V 19. století vlivem technického pokroku a industrializace se venkovské oblasti modernizovaly. Návesní rybníky ztratily svůj význam pro chov ryb a často zůstaly zachovány jen jako dekorativní prvky obce. Často byly obklopeny zelení nebo upravenými břehy a sloužily jako společenská místa setkávání.

Ve 20. století, s postupující urbanizací a změnami ve způsobu života na venkově, začaly návesní rybníky ztrácet svůj účel. Voda už nebyla tak důležitá pro každodenní život, jak tomu bylo dříve. Některé rybníky se změnilly na betonové požární nádrže. Některé obce zvolily kompromis a rybník sloužil jako požární nádrž, v létě jako koupaliště a v zimě jako kluziště.

V socialistickém období prošla vesnická stavení výraznou modernizací, což zahrnovalo rozvoj vodovodních sítí a instalaci koupelen a splachovacích toalet. Mnoho obcí však nemělo zavedenou kanalizaci, takže odpadní vody často končily v místních tocích nebo návesních rybnících. Ty se tím stávaly hygienickým rizikem a zdrojem znečištění, což vedlo k rozhodnutí eliminovat otevřené vodní plochy v centru obcí. Přírodní vodní toky byly zatrubňovány a návesní rybníky rušeny. Mnohé rybníky byly zasypávány a přeměňovány na parky, parkoviště nebo další veřejné plochy.

Tento přístup měl sice praktické důvody, ale z dlouhodobého hlediska měl negativní ekologické a krajinné dopady, jelikož vodní

Obrázek 2 – Návesní rybník jako požární nádrž. (zdroj: Požární nádrž v Krhově, okr. Třebíč. Dostupné z: https://cs.m.wikipedia.org/wiki/Soubor:Village_pond_in_Krhov,_Třebíč_District.JPG
Foto autor: Jiří Sedláček, CC BY-SA 3.0, navštíveno: 16. 2. 2025

toky a rybníky nejen zajišťovaly přirozenou regulaci vody, ale sloužily také jako biotopy pro rozmanité druhy rostlin a živočichů. V současnosti probíhají snahy o jejich obnovu, ať už jde o revitalizaci toků nebo obnovu zaniklých či devastovaných návesních rybníků.

Současná obnova návesních rybníků

Přestože se postupem času význam návesních rybníků měnil a mnohé zanikly, v řadě obcí jsou stále zachovány a udržovány jako připomínka kulturního dědictví a významného ekologického prvku venkova. Návesní rybníky se nejvíce vyskytují v regionech s tradičními zemědělskými a rybníkářskými tradicemi. Většina z nich se nachází v Jihočeském kraji, zejména v okolí Třeboně a jejího širšího okolí, v kraji Vysočina – zejména na Třebíčsku, v Moravskoslezském kraji – zejména v okolí Opavy, v Olomouckém a Jihomoravském kraji se historické vesnické rybníky poměrně často vyskytují v zemědělské oblasti Hané.

V současné době v rámci snah o ochranu přírody a krajiny byly některé návesní rybníky obnoveny a navráceny svému původnímu

účelu, nebo slouží jako místa pro odpočinek a rekreaci, kde místní obyvatelé a návštěvníci mohou trávit volný čas. Obnovené rybníky se někdy stávají součástí větších komunitních projektů, včetně vzdělávacích programů o ochraně přírody a fungují jako důležitý ekologický prvek obcí.

Pro návesní rybník je nejvhodnější průtočný rybník. Průtočný způsob napájení znamená, že rybníkem prochází stálý přísun vody, obvykle z potoka nebo jiného malého vodního toku. Tím se zajišťuje průběžné okysličování a obměna vody, což napomáhá udržovat vodu čistou a snižuje riziko vzniku zápachu nebo hromadění znečištění, které by bylo nepříjemné pro obyvatele obce. Dalším typem je pramenitý rybník, který je napájen podzemním pramenem, což zajišťuje trvalý přísun čisté vody. Je to velmi kvalitní typ napájení, ale ne všechny obce mají v místě dostatečně vydatné podzemní prameny. Naopak pro centrum obce není vhodný nebeský rybník, který nemá žádné aktivní napájení, je odkázán pouze na srážkovou vodu a voda se zde nemůže průběžně obměňovat. Také náhonový rybník není vhodný, protože voda je do něj přiváděna náhony nebo kanály z většího vodního zdroje, například řeky, což je velmi nákladné na údržbu. Pokud chce obec obnovit původní klasický rybník pro chov ryb nebo rybářské aktivity a má vhodné terénní podmínky a dostatečný přirozený zdroj vody, který může zajistit stabilní hladinu vody v rybníce, je naopak náhonový rybník nejvhodnější. Voda z náhonu je dobře regulovatelná, dostatečně prohrátá, bohatá na živiny, s dostatkem kyslíku a rybník se může kdykoliv napouštět a vypouštět.

Pro obnovu návesních rybníků je třeba zvážit jednak technický stav stávajícího rybníku a jednak funkci, které má sloužit. Pokud se obec zaměřuje na zajištění povodňové ochrany intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami, musí být v tomto případě vodní prvek neprůtočný, sloužící jako retenční nebo akumulační nádrž.

Při plánování obnovy návesního rybníka je třeba vzít v úvahu následující aspekty:

Ekologické aspekty

- Kvalita vody: Zajištění dobré kvality vody je klíčové pro stabilitu rybníčního ekosystému. Měření parametrů, jako je pH, obsah kyslíku, dusičnanů, fosforečnanů a živin, je zásadní pro pochopení stavu vody.
- Biodiverzita: Je důležité posoudit stávající druhy vodních a mokřadních rostlin a živočichů a rozhodnout, zda obnovit původní druhy, nebo podpořit nové. Případná obnova vegetace (např. rákos, lekníny, ostřice) může mít pozitivní vliv na ekosystém.
- Stabilizace břehů: Při obnově je třeba zohlednit stabilitu břehů, aby se zabránilo erozi a vyplavování živin. Vhodné jsou vegetační pásy nebo geotextilie.
- Hydrologické podmínky: Pro správné fungování rybníka je nezbytné prozkoumat místní hydrologické podmínky, včetně přítoku a odtoku. Je důležité zajistit dostatečný přítok a zadržování vody v rybníce.

Technické aspekty

- Původní konstrukce rybníka: Zhodnocení původní konstrukce a stavu hrází, hrázových zdí a drenážních systémů. Pokud jsou hráze poškozené, je nutná jejich oprava nebo zpevnění.
- Hladina vody: Určení správné hladiny vody je klíčové pro zachování správného ekosystému, proto je třeba stanovit optimální výšku vodní hladiny pro různé fáze roku.
- Vypouštění a nátoky: Je třeba zvážit a případně upravit nátoky a vypouštění vody, aby nedocházelo k přílišným výkyvům ve vodní bilanci.

Realizace obnovy návesních rybníků je složitý proces, který vyžaduje nejen zohlednění ekologických a technických faktorů, ale také pečlivé plánování a spolupráci mezi různými subjekty, včetně stavebních odborníků a právních a sociálních faktorů. Dále je třeba zvážit finanční a časové aspekty a možnosti financování prostřednictvím dotací a grantů.

Pokud má obec stávající rybník v havarijním stavu nebo byl původní rybník zlikvidován, případně rybník nemá, ale má zájem o vytvoření vodního prvku ve veřejném prostoru, může být vhodnější zvolit variantu biotopového jezírka než klasický rybník. Biotopové jezírko má oproti rybníku několik výhod, zejména v menších obcích nebo obcích s omezeným rozpočtem a možnostmi údržby.

Výhody biotopového jezírka:

- Nižší nároky na údržbu: Biotopové jezírko je navrženo jako přírodní ekosystém se samočisticími funkcemi, což snižuje potřebu pravidelné údržby a odbahnění. Rostliny a mikroorganismy pomáhají přirozeně udržovat čistotu vody.
- Ekologické a estetické výhody: Biotopová jezírka obvykle lépe přispívají k místní biologické rozmanitosti. Slouží jako stanoviště obojživelníků, ptáků a vodních rostlin, což je užitečné pro ekologii obce. Zároveň vytváří příjemné estetické prvky a prostor pro odpočinek obyvatel.
- Samočisticí funkce: Biotopová jezírka jsou navržena tak, aby docházelo k přirozené filtraci a čištění vody pomocí kořenových systémů rostlin a mikrobiologických procesů. Tím se eliminuje potřeba chemických prostředků na úpravu vody.
- Vhodné i do menších prostorů: Biotopové jezírko je flexibilní a lze jej přizpůsobit menším plochám, zatímco rybník obvykle vyžaduje větší plochu a specifické technické úpravy.
- Možnost koupání: Některá biotopová jezírka lze koncipovat jako koupací, což může obci nabídnout atraktivní prvek pro místní rekreaci bez nutnosti chemické úpravy vody jako na klasickém koupališti.

Obnova návesního rybníka by měla být součástí širšího konceptu, který zahrnuje zapojení místní komunity. Účast veřejnosti již při analýze, definování problémů, formulaci záměru a návrhu opatření se sice neobejde bez kontroverzní diskuze, ale současně umožní odborníkům porozumět místním obyvatelům a sladit jejich odborné znalosti s místními zkušenostmi. Během této počáteční fáze je třeba

získat vzájemnou důvěru a vybudovat motivaci a akceptovatelnost změn. [3; s. 93]

Příklad obnovy návesního rybníku

Dobrým příkladem obnovy rybníku na návsi je biotop Na Bahně v Bratčicích, ležících 20 km jižně od Brna. V centru obce se nacházela typická požární nádrž z betonových bloků ze 70. let 20. století. Do nádrže, která již byla v havarijním stavu, byla svedena dešťová voda z okolních domů a stékala do ní i znečištěná voda z kanalizace. Voda v ní v létě kvetla a zapáchala.

Obyvatelé obce se rozhodli proměnit tento neutěšený prostor v kvalitní veřejné prostranství, které obohatí společenský život v obci tím, že nabídne nový rekreační prostor pro děti, mládež, dospělé i seniory, kteří budou moci prostor využívat ke společenským setkáním a akcím. Obnova návsi navíc představuje příležitost ke zvýšení místní atraktivity a povědomí o obci, což může mít význam pro její budoucí rozvoj.

Bývalá požární nádrž byla přeměněna na přírodní jezírko hluboké asi 120 cm, které zadržuje o devadesát procent více vody než v minulosti, kdy byla hloubka vody v nádrži 10 až 50 cm. Vodní plocha nyní funguje jako biotop, který je prostřednictvím menšího předčisticího jezírka napájen dešťovou vodou z okolních domů a veřejných prostranství a doplňován podzemními prameny, které se objevily po odtěžení starých sedimentů. Vodní plocha tak má zajištěn stálý přísun čisté vody. Výpustní objekt byl opraven, břehy zpevněny a osázeny zelení a rostlinami s kořenovým systémem umožňujícím přirozenou filtraci a čištění vody mikrobiologickými procesy.

Vodní plocha je doplněna ošetřenou stávající zanedbanou vzrostlou zelení a lemována dřevěnými lávkami a moly, po kterých lze přejít po celém jejím obvodu i podmáčenou částí zeleně. Voda z jezírka je vsakována přímo v lokalitě a je využívána k zavlažování nové

Obrázek 3 – Obnova návesního rybníku Na Bahně v Bratčicích. (zdroj: foto Hana Urbášková, 27. 8. 2024)

Obrázek 4 – Areál Na Bahně v Bratčicích. (zdroj: foto Hana Urbášková, 27. 8. 2024)

výsadby v okolí. Díky vodě a vzrostlým stromům je zde příjemné klima i v horkých letních dnech.

Součástí areálu je hřiště pro menší děti s houpačkami, pískovištěm, skluzavkou a různými prolézačkami, hřiště pro větší děti v podobě

lanového centra, a především oblíbené naučné a zábavné vodní atrakce. Přímo u vody se nachází Archimédův šroub a vodní spinning, kterým lze roztočit malé vodní kolo. Na vyvýšené plošině lze vyzkoušet vodní kolo a další vodní prvky. Areál je velmi oblíbený nejen u místních obyvatel, ale i u návštěvníků z okolí a Brna.

Obrázek 54 – Vodní spinning v areálu na Bahně. (zdroj: foto Hana Urbášková, 27. 8. 2024)

Obnovené veřejné prostranství se využívá také pro kulturní a sportovní akce. Obec zde mimo jiné pořádá soutěže dobrovolných hasičů.

Autorem návrhu je krajinářský architekt Dan Šamánek, který je finalistou soutěže ARCHITEKT OBCE 2020. **[4]** Při obnově návsi kladl

důraz na nutnost udržet vodu v daném místě co nejdéle tak, aby pomohla zajistit celoročně příjemnou teplotu a vzdušnou vlhkost. Projekt Na Bahně obdržel cenu Adapterra Awards za rok 2020. Byl financován ze dvou třetin ze strukturálních fondů Evropské unie Prioritní osa 1 – Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní, Specifický cíl 1.3 – Zajistit povodňovou ochranu intravilánu.

Rekonstrukci provedla společnost Ekostavby Brno za necelý rok. [5] Společně s návsi se vybudovalo parkoviště a také se rekonstruoval 800 m dlouhý úsek vodního toku Lejtna v obci. Účelem stavby bylo zprůchodnění a stabilizace koryta opravou opevnění potoka v zastavěné části obce. Realizaci akce provedlo Povodí Moravy, s. p. na vlastní náklady. [6]

Závěr

Rybníky hrají klíčovou roli v hydrologickém systému krajiny. V rámci vodohospodářských soustav plní retenční a regulační funkci – zpomalují odtok vody, přispívají k doplňování podzemních vod, zlepšují mikroklima a podporují biodiverzitu. Z krajinného hlediska mají rybníky význam nejen retenční a protierozní, ale také ekologicko-stabilizační, estetický a rekreační. Při jejich návrhu a obnově je důležité respektovat přirozené podmínky lokality, zajistit sedimentační funkci, umožnit letnění (vysychání dna) a omezit procesy eutrofizace. V urbanismu se uplatňují jako krajinnotvorné a rekreační prvky, které přirozeně propojují zastavěné a přírodní prostředí.

Specifickým a historicky významným typem jsou návěsní rybníky, které vznikaly v centrálních částech vesnic jako součást vodohospodářské, bezpečnostní i sociální infrastruktury sídla. Ačkoli jsou technicky jednodušší než velké krajinné rybníky, jejich funkční i symbolický význam je pro venkovské prostředí zásadní. Plní retenční funkci, pomáhají stabilizovat místní vodní režim a chránit okolí před povodněmi i suchem. Zároveň mohou působit jako přírodní filtry zlepšující kvalitu vody a podporovat druhovou rozmanitost, čímž přispívají k celkové ekologické stabilitě území.

Z urbanistického hlediska jsou návěsní rybníky úzce provázány se strukturou obce – tvoří její kompoziční a kulturní střed. V minulosti i dnes plní návěs s rybníkem roli veřejného prostoru, je místem každodenního setkávání i pořádání společenských událostí, trhů a slavností. Často se zde nacházejí prvky s duchovním nebo symbolickým významem – kostel, kaplička, lípa, kříž. Návěsní rybník

je tak významným prvkem identity obce, důležitou součástí jejího obrazu, její atmosféry a historické kontinuity.

Ačkoli v minulosti význam návěsních rybníků upadal a mnohé zanikly, v současnosti dochází k jejich obnově a jsou opět vnímány jako hodnotná místa společenského života, rekreace a připomínky kulturního dědictví. Jejich revitalizace přináší řadu pozitiv – od zlepšení kvality života obyvatel, přes podporu biodiverzity až po ochranu vodních zdrojů.

Klíčovým faktorem úspěšné obnovy je zapojení místní komunity. Participace obyvatel při plánování a realizaci projektů zvyšuje nejen šance na jejich přijetí, ale také na dlouhodobou péči a udržitelnost výsledků. Společná péče o návěsní rybník posiluje vztah k místu, pocit sounáležitosti i zájem o kvalitu veřejného prostoru.

Do budoucna by měl být rozvoj venkova zaměřen na hlubší integraci návěsních rybníků do širšího rámce udržitelné krajiny. Tyto vodní prvky je třeba vnímat nejen jako estetickou součást obce, ale i jako funkční součást ekologické, sociální a kulturní odolnosti venkovských oblastí.

Citované zdroje:

- [1] KŘIVÁNEK, Jiří; NĚMEC, Jan; KOPP Jan. *Rybníky v české republice*. 1. vyd. Praha. Jan Němec – Consult, 2012. 303 s. ISBN 978-80-903482-9-5.
- [2] FUKSA, Josef. *Rybníky jako součást sítě povrchových vod – přehled, historie, funkce*. Vodohospodářské technicko-ekonomické informace. Praha. Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, 2024. Roč. 66., č.3, s. 4 - 9. ISSN 0322-8916
- [3] URBÁŠKOVÁ, Hana. *Udržitelný rozvoj venkova*. 1. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, s.r.o., 2012. 136 s. ISBN: 978-80-7204-819- 9.
- [4] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Vítěz soutěže Architekt obcí 2020. Online. Dostupné z: [https://mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/uzemni-planovani/vitez-souteze-architekt-obci-2020-\(1\)](https://mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/uzemni-planovani/vitez-souteze-architekt-obci-2020-(1)). [citováno 2025-01-02].
- [5] OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. Bratčice: Stará nádrž se proměnila v živé centrum. Online. Dostupné z: <https://opzp.cz/projekt/bratcice-stara-nadz-se-promenila-v-zive-centrum/>. [citováno 2025-01-02].
- [6] POVODÍ MORAVY. Povodí Moravy opravilo koryto Lejtny v Bratčicích. Online. Dostupné z: <https://www.pmo.cz/cz/media/tiskove-zpravy/povodi-moravy-opravilo-koryto-lejtny-v-bratcicich/>. [citováno 2025-01-02].